

Bijlage II. Toelichting op het overzicht voor- en nadelen voorjaarsrapportage 2019

1. Kapitaallasten (voordeel € 403.000,-)

De kapitaallasten zijn herrekend op basis van de afgesloten lening in 2018 en de actuele gegevens. De rentelasten zijn met € 200.000,- verlaagd en de afschrijvingslasten met € 203.000,-.

2. Budgetoverhevelingen jaarrekening 2018 (nadeel € 423.000,-)

Bij de jaarrekening 2018 is voorgesteld een aantal in 2018 geraamde budgetten over te hevelen naar 2019. Het betreft de volgende posten.

Herstel putten coupure Delfzijl (€ 70.000,-)

In de najaarsrapportage 2018 is een extra raming opgenomen van € 70.000,- voor herstel van een aantal putten. Door belasting van wegverkeer zijn een aantal putten, van het waterschap, bij onze coupure te Delfzijl weggezaakt. De putten, inclusief het wegdek, zullen moeten worden vernieuwd. De uitvoer van de werkzaamheden was gepland in december 2018. Vanwege omstandigheden konden de werkzaamheden echter pas begin 2019 worden uitgevoerd.

Invoering omgevingswet (€ 75.000,-)

Van de van het Rijk beschikbare gelden uit de stimuleringsregeling Omgevingswet ad € 102.000,- is in 2018 € 27.000,- besteed. Het niet in 2018 bestede bedrag van € 75.000,- zal in 2019 worden besteed. De stimuleringsgelden zijn vooral bedoeld ter voorbereiding op de digitale opgaven van de Omgevingswet. De uitgaven hebben betrekking op het koppelen van basisregistraties en het verder digitaliseren van het vergunningenproces. Uiteindelijk moeten we niet uitgegeven stimuleringsgelden aan het Rijk terugbetalen. Hier gaan we niet vanuit.

Onderzoek vervanging rwzi Scheve Klap (€ 25.000,-)

In 2020 staat de (5 jaar uitgestelde) vervanging van rwzi Scheve Klap gepland. In de periode 2018-2019 staat het uitvoeren van een varianten studie gepland om tijdig een besluit te kunnen nemen. Vanwege prioritering van werkzaamheden zijn we in 2018 er niet aan toegekomen om deze studie uit te laten voeren. Dit zal plaatsvinden in 2019. Voor 2018 was hiervoor een budget opgenomen van € 25.000.

Grondaankopen rond De Runde te Foxel (€ 68.000,-)

In verband met de wat latere uitvoering van het overleg rond de over te dragen gronden rond De Runde te Foxel zijn de voor 2018 geplande kosten niet in 2018 gemaakt. De kosten worden geschat op een totaal van € 68.000,-).

Kosten i.v.m. verhuizing van het Laboratorium (€ 105.000,-)

Het totaal voordeel op het laboratorium wegens de verhuizing in 2019 bedraagt in 2018 € 134.000,-. De verwachte kosten in verband met de verhuizing in 2019 bedragen € 105.000,-. Dit betreft € 65.000,- verhuiskosten en € 40.000,- kosten voor tijdelijk uitbestede analyses.

Monitoring waterkwaliteit (€ 25.000,-)

Vanwege de droogte in de zomerperiode van 2018 zijn er minder monsters genomen dan gepland (geen water in de sloot). In 2019 zullen de gemiste bemonsteringen worden ingehaald.

Nieuwe trafostation hoofdkantoor (€ 55.000,-)

Bij de najaarsrapportage 2018 is een budget geraamd van € 80.000 voor de aanschaf en plaatsing van een nieuwe trafostation bij het hoofdkantoor. Ontwikkelingen van de laatste jaren zoals de uitbreiding aan ICT voorzieningen, de aansluiting van het nieuwe laboratorium op de

stroomvoorziening van het hoofdkantoor en de geplaatste laadpalen voor elektrische auto's zullen voor een te hoge belasting van het bestaande trafostation zorgen.

De uitvoer van de werkzaamheden van het nieuwe trafostation was gepland in eind 2018. De plaatsing is echter vertraagd en heeft begin 2019 plaatsgevonden. In 2018 is reeds € 25.000 betaald.

3. Schoonmaak beluchtingscircuits rwzi's (voordeel € 50.000,-)

Voor de schoonmaakkosten van de beluchtingscircuits van de rwzi's wordt jaarlijks een bedrag geraamd van € 100.000,-. In de praktijk is gebleken dat de kosten meevallen en het budget kan structureel met € 50.000,- worden verlaagd.

4. Schermen tegen invasieve exoten (nadeel € 40.000,-)

Invasieve exoten (planten) vormen door hun sterke groei een gevaar voor water aan- en afvoer, de veiligheid en verdringing van inheemse soorten. Aan de EU-verordening voor exoten is een Unielijst gekoppeld. De lidstaten zijn verplicht om maatregelen te treffen voor soorten die op deze lijst staan. In het DB van 29 januari is ingestemd met het "uitvoeringsplan invasieve exoten".

Naast diverse maatregelen die we al nemen en financieren uit het regulier budget heeft het DB ook ingestemd met de aanschaf en plaatsing van drijvende schermen om de beken te beschermen tegen invasieve exoten (planten). Het (eenmalig) hiervoor benodigde bedrag van € 40.000,- bedraagt € 40.000,-.

5. Bijdrage Het Waterschapshuis (nadeel € 120.000,-)

In 2017 zijn we formeel weer toegetreden tot Het Waterschapshuis (HWH). Waterschap Hunze en Aa's draagt bij aan de instandhoudingskosten van HWH en neemt deel aan producten die HWH levert. Op basis van de 1^e begrotingswijziging 2019 van HWH stijgt onze bijdrage met € 105.000,-. De hogere kosten van HWH ontstaan hoofdzakelijk doordat de kosten voor instandhouding zijn verhoogd en doordat we deel zijn gaan nemen aan een aantal programma's waar wij voordelen in zien. Voor verdere informatie hierover wordt verwezen naar het bestuursvoorstel HWH van 27 februari 2019. Daarnaast moeten we, ter aanvulling op onze extra bijdrage uit het bestuursvoorstel, ongeveer € 15.000,- extra btw betalen dan eerder aangenomen. Dit komt doordat de Belastingdienst de afspraak uit 2012 over de vrijstelling van btw op diensten van HWH aan de waterschappen met ingang van 2019 heeft ingetrokken. HWH gaat nog wel in bezwaar bij de Belastingdienst, maar gaat risicomijdend om met het oordeel en brengt eerst wel de btw in rekening bij de waterschappen. De bijdrage HWH wordt dus in totaal € 120.000,- hoger dan begroot.

6. Verzekeringen (nadeel € 40.000,-)

De verzekeringskosten zullen in 2019 € 40.000,- hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot. Ten eerste betalen we dit jaar € 25.000 meer aan de schadeverzekering voor het landmaterieel. Deze verzekering is aanbesteed en de ingeschreven premies liggen een stuk hoger dan de vorige verzekering. Dit komt onder meer doordat wij de afgelopen jaren een aantal schades hebben geclaimd (bijvoorbeeld voor het uitbranden van een trekker). Verder neemt ook de brandverzekering met € 10.000 toe. Ook dit is het gevolg van een aanbesteding, waarop met hogere bedragen is ingeschreven. Tot slot vallen een aantal andere verzekeringen iets duurder uit (€ 5.000).

7. Advieskosten projecten (voordeel € 24.000,-)

In de praktijk is gebleken dat de advieskosten inzake projecten veelal ten laste komen van het projectbudget. Het jaarlijks budget van € 36.000,- wordt verlaagd naar € 12.000,-.

8. Onderzoek visveiligheid gemalen (nadeel € 30.000,-)

In 2019 en 2020 doen we nader onderzoek uitgevoerd naar visschade bij 4 bestaande gemalen. Dit resulteert in een technisch advies met betrekking tot de mogelijke opgave. De kosten bedragen dit jaar € 30.000,-. Hiervoor is in de begroting 2019 abusievelijk geen budget geraamd. De kosten voor 2020 worden opgenomen in de begroting 2020.

Keuzes over het concrete ambitieniveau worden gemaakt in het planproces (2020-2021) voor het nieuwe beheerprogramma (periode 2022-2027). Onze Visie vismigratie "Van Wad tot Aa" (2018-2027) van juli 2018 geeft de uitgangspunten weer die gehanteerd worden om te zorgen voor een goede en gezonde visstand in ons beheergebied. Hiermee levert het waterschap een positieve bijdrage aan de vis gerelateerde waterkwaliteit doelstellingen zoals verwoord in de Kader Richtlijn Water, Natura 2000 en het Aalbeheerplan.

9. Bijdrage aan kennisimpuls waterkwaliteit (nadeel € 26.000,-)

In november 2016 is de 'Intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater' (DAWZ) ondertekend, waarin een flink aantal beleids- en beheeracties wordt beschreven, Onderdeel van de Delta-aanpak is ook het verstevigen van de kennisbasis. Het gaat daarbij niet zozeer om het verkrijgen van nieuwe kennis als wel om het bundelen en toepasbaar maken van bestaande kennis en praktijkervaring. Hiertoe is de 'Kennisimpuls waterkwaliteit' gedefinieerd. Aan de Uniecommissie Waterketen en Emissies is op 14 september 2018 deze Kennisimpuls waterkwaliteit gepresenteerd. Ambtelijk en bestuurlijk hechten wij een groot belang aan de kennisimpuls en ondersteunen dit initiatief. De STOWA draagt uit de aan haar regulier beschikbaar gestelde middelen in totaal 2 miljoen euro bij. Dit is helaas niet voldoende om alle kosten te dekken en derhalve is aan alle waterschappen een aanvullende bijdrage gevraagd. Voor Hunze en Aa's een bijdrage van afgerond € 26.000,- per jaar, gedurende 4 jaar. Een dergelijke bijdrage is niet beschikbaar in de huidige exploitatiebegroting.

10. Leasetermijnen (nadeel € 50.000,-)

Als onderhoudsvoertuigen (bussen en auto's) vervangen moeten worden, gaan we over op lease. We kopen dergelijke voertuigen niet meer. Hierdoor ontstaan geen kapitaallasten bij de vervanging meer, de leasekosten stijgen wel. Ook dit jaar zullen weer een aantal onderhoudsvoertuigen vervangen moeten worden. In de begroting hebben we hier nog onvoldoende rekening mee gehouden. Het nadeel bedraagt derhalve € 50.000 voor 2019.

11. Vervangen inrichtingen leaseauto's (nadeel € 50.000,-)

Om de arbotechnische veiligheid van onze medewerkers te vergroten zijn in 2018 in een aantal van onze bussen de houten stellingen vervangen door aluminium stellingen. Ook dit jaar zullen weer een aantal van onze bussen worden aangepakt. Dit zorgt voor meer stevigheid, waardoor materialen beter op hun plek blijven liggen. Daarnaast gaan de aluminium stellingen langer mee en zijn deze ook over te plaatsen op een andere bus, wanneer bijvoorbeeld een leasetermijn verlopen is. Het is hierdoor ook een duurzamere keuze.

12. Onderzoek bioassays (nadeel € 26.000,-)

Bioassays zijn testen waarmee het effect van één of meer stoffen op levend materiaal wordt bepaald. Met het inzetten van bioassays kunnen we meer grip krijgen op de beoordeling- en aanpak van waterkwaliteitsproblemen door toxische stoffen. We willen in 2019 op 3 locaties bioassays uitvoeren:

- - Rwzi Gieten i.v.m. problematiek medicijnresten;
- - Zeegserloopje i.v.m. achteruitgang macrofaunascores;
- - Inlaat Hoogeveensche Vaart i.v.m. aanwezigheid veel verschillende stoffen.

De kosten hiervoor bedragen € 51.000,-. Binnen de exploitatiebegroting kan hiervoor € 25.000,- vrijgemaakt worden.

13. Onderhoud bruggen (nadeel € 20.000,-)

Ons waterschap heeft 35 bruggen in eigendom en het daarbij behorende beheer en onderhoud. De laatste jaren hebben we een aantal verkeersbruggen overgedragen aan de gemeenten, zoals de brug Steendam, brug Tjuchem en een brug in Haren.

De overige bruggen in eigendom bestaan voor het merendeel uit voetgangersbruggen, bruggen ten behoeve van onderhoud aan sloten en bruggen over sluizen zoals in Nieuw Statenzijl.

Om deze bruggen te kunnen onderhouden en in goede conditie te houden is jaarlijks een budget benodigd van € 20.000,-.

14. Onderzoek elektrificeren gemaal Rozema (nadeel € 25.000,-)

Op hoofdlijnen zijn de technische mogelijkheden onderzocht voor het elektrificeren van gemaal Rozema. Op verzoek van de commissie bodemdaling van eind 2018 komt er een nader onderzoek. Het onderzoek bestaat uit een technische en financiële haalbaarheidsstudie, waarbij gekeken wordt naar de toekomstige onderhouds- en energie kosten van het huidige gasgemaal versus een geëlektrificeerd gemaal. Ook nemen we in het onderzoek een eventuele toekomstige capaciteitsvergroting van het gemaal ten behoeve van klimaatverandering en zeespiegelstijging mee. De uitkomsten van het onderzoek zijn, naar verwachting, in het komend najaar bekend.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door medewerkers van het waterschap (eigen uren) en deels door inhuur van kennis van adviesbureaus.

We hebben reeds overeenstemming met de commissie bodemdaling over een bijdrage in de kosten.

De commissie bodemdaling draagt 48,1% (geraamd op € 35.000) in de kosten bij.

Voor het uitbesteden aan adviesbureaus is een budget nodig van € 60.000,-. De netto kosten bedragen derhalve € 25.000,- (€ 60.000,- - € 35.000,-).

15. Watersysteemheffing ongebouwd (nadeel € 260.000,-)

De Hoge Raad heeft op 22 juni 2018 uitspraak gedaan over de vraag of het is toegestaan voor het waterschap belasting te heffen over een gebied waar het beheer "volledig en exclusief" niet bij het waterschap ligt. In casu ging het om het beheer van de Waddenzee. Dat gebied is volledig en exclusief in beheer bij Rijkswaterstaat. De Hoge Raad heeft geoordeeld dat het niet is toegestaan de watersysteemheffing natuur te heffen voor dergelijke "Rijkswateren". Deze uitspraak heeft gevolgen voor alle waterschappen die Rijkswateren bezitten. De gevolgen moet het waterschap in het eerst volgende belastingjaar verwerken. Voor ons waterschap betekent het vooral dat voor buitendijks gelegen Rijkswater geen watersysteemheffing meer wordt opgelegd.

De Hoge Raad heeft op 9 november 2018 uitspraak gedaan over de definitiekwestie van wegen voor de watersysteemheffing. De tariefdifferentiatie wegen betekent dat we voor wegen een 100% opslag op het basistarief voor de watersysteemheffing ongebouwd mogen opleggen. Alleen voor de verharde gedeeltes kunnen we de tariefdifferentiatie wegen toepassen. Het kan niet meer voor de aan de weg toebehorende gronden, zoals bermen en sloten.

Dat betekent dat wij teveel hectares tot de categorie wegen hebben gerekend. Vanaf de belastingaanslagen 2019 passen wij de nieuwe definitie van het begrip weg toe. Dit betekent een halvering van het aantal hectares wegen en dus ook een lagere opbrengst.

Voor de begroting 2020 houden we rekening met het kunnen opleggen van minder hectares wegen. Dit betekent dat het tarief voor ongebouwd extra zal stijgen.

16. Vervangen documentcreatie tool (nadeel € 30.000,-)

Onze documentcreatie tool zal binnenkort niet meer worden ondersteund. Deze moet dus op korte termijn worden vervangen door een passende tool voor onze organisatie. De daarmee gepaard gaande kosten worden op € 30.000,- geschat.

17. Bijdrage Nedmag jaarlijks terugkerende kosten 2009-2019 (voordeel € 325.000,-)

Naast de kosten ten behoeve van de initiële investeringen in maatregelen voor het tegengaan van de schade als gevolg van bodemdaling door zoutwinning, is er sprake van regulier terugkerende kosten. Hieronder worden verstaan de onderhouds- en bedieningskosten van de objecten die in het kader van het tegengaan van de gevolgen van bodemdaling door zoutwinning zijn gebouwd. Met Nedmag zijn afspraken gemaakt dat ze deze jaarlijkse terugkerende kosten vergoeden. Daarnaast zullen de kosten over de periode 2009 tot en met 2018 die tot dusverre voor rekening van het waterschap zijn gebleven, alsnog door Nedmag worden betaald.

18. Personeelslasten (nadeel € 205.000,-)

Dit betreft € 185.000,- hogere ABP-premies en € 20.000,- overige lasten. De pensioengevende inkomens zijn verhoogd t.o.v. 2018 in verband met de cao-nabetaling in augustus 2018 met terugwerkende kracht tot 1 januari 2018. Voorheen werden nabetalings niet opgenomen in het pensioengevend inkomen van het jaar daaropvolgend. Dit betreft een wijziging vanuit het pensioenreglement.

19. Defect persleiding rioolgemaal Assen (nadeel € 137.000,-)

Eind 2018 is de persleiding van rioolgemaal Assen (Hoboken) defect geraakt. De kunststof (HDPE) leiding is gescheurd. Er is een noodreparatie uitgevoerd, een definitieve reparatie was niet mogelijk. Het defect raken van dit leidingdeel is veroorzaakt door te grote krachten door trillingen in combinatie met de hydraulische belasting en de configuratie van het leidingwerk en de materiaalkeuze. Hierop is besloten een nieuw robuust gietijzeren leidingwerk te ontwerpen en te plaatsen. Gietijzer is een bewezen materiaal voor bovenstaande situaties. Dit is nu ook de norm voor de grotere gemalen.

20. Bijdrage NBK (nadeel € 500.000,-)

Omdat de gestelde doelstellingen uit het oorspronkelijke bedrijfsplan 2016 niet gehaald worden, worden er momenteel diverse maatregelen ter verbetering genomen. De gevolgen voor het begrotingsjaar 2019 van het NBK worden nog onderzocht en moeten nog worden behandeld in het bestuur van het NBK. Onze voorlopige grove indicatie is dat onze bijdrage met € 500.000,- zal stijgen. Bij de Najaarsrapportage 2019 wordt het definitieve effect op onze bijdrage meegenomen.

21. Coalitieakkoord 2019 – 2023 (nadeel € 493.000,-)

De benodigde middelen, totaal € 493.000,- in 2019 voor de uitvoering van de ambities opgenomen in het coalitieakkoord 2019 – 2023 zijn in deze meerjarenraming opgenomen.

22. Dividend NWB (nadeel € 292.000,-)

Tot en met 2011 keerde de NWB jaarlijks een dividenduitkering uit van ca. € 1,4 miljoen. Door strengere internationale eisen gesteld aan banken, werd de NWB verplicht een hoger eigen vermogen aan te houden. Inmiddels voldoet de NWB aan de (strengere) eisen inzake het eigen vermogen en wordt vanaf 2019 weer dividend uitgekeerd. Het huidige dividend bedrag is echter gehalveerd ten opzichte van het in het verleden uitgekeerd bedrag (totaal € 40 miljoen tegen € 20 miljoen). Ons aandeel hierin is € 0,7 miljoen. In de begroting 2019 werd uitgegaan van een dividenduitkering van € 1 miljoen. De NWB gaat voor de komende jaren uit van een stabiele dividenduitkering.